

Inspiratiefiche

door Joke Gevaert

Viti en het vuurtorenpad

Auteur: Lore Mutsaers

Illustrator: Charlotte Severeijns

Uitgever: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2025

Over de makers

Lore Mutsaers (1992) is een auteur uit Antwerpen. Tijdens een verblijf in het Spaanse Galicië vond ze inspiratie voor dit eerste kinder- en jeugdboek. Ze schrijft verhalen en soms ook poëzie. Naast haar schrijverschap werkt ze als communicatiemedewerker bij het Stedelijk Onderwijs Antwerpen en is ze docent creatief schrijven.

Charlotte Severeijns (1992) is een illustrator uit Antwerpen. Ze studeerde illustratie aan Sint-Lucas te Antwerpen en werkt als freelancer. Ze maakt tekeningen voor boeken en tijdschriften. Haar werk is zacht, elegant en kleurrijk. In haar illustraties is de band tussen mens en natuur een belangrijk thema. Vaak voegt ze ook een vleugje mystiek toe. Muziek speelt een belangrijke rol in haar creatieve proces. Bij elk boekproject stelt ze een eigen afspeellijst samen die helpt om de juiste sfeer op te roepen.

Korte inhoud

De 11-jarige Viti woont met zijn mama (Lucia Silva) en opa in een vissersdorp aan zee. Wanneer zijn mama de ring van haar overleden man (Emilio) verliest, besluit Viti haar te helpen. Hij vertrekt langs het vuurtorenpad op zoek naar het Strand van de Kristallen. Hij hoopt daar een kostbaar kristal te vinden om met dat geld een nieuwe ring te kopen. Op zijn avontuurlijke reis ontmoet hij bijzondere personages die hem helpen om anders naar verlies te kijken: drie wankelwandelaars, de eendenmosselvissers, de vuurtorenvrouw en Golfje. Zo leert hij stap voor stap omgaan met het verlies van zijn vader. De setting is origineel: het verhaal is geïnspireerd op het echte vuurtorenpad (Camino dos Faros) in Galicië te Spanje. Het poëtische verhaal voelt aan als een modern sprookje.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken.

en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Kaft, auteur, illustrator, titel

Materiaal

- grote schelpen
- kleurpotloden
- wit papier

Geef elk jurylid een schelp, of geef een grote schelp door, en laat hen even stil luisteren naar het geluid in de schelp. Lees vervolgens het volgende fragment voor uit het begin van het boek zonder de kaft te tonen: “Opa’s vissersverhalen” (p.18-25). Vraag de juryleden om tijdens het luisteren goed na te denken over de sfeer, de personages en de omgeving waar het verhaal zich afspeelt. Daarna tekenen of beschrijven de juryleden hoe zij denken dat de kaft van het boek eruitziet. Laat enkele kinderen hun tekening toelichten en vertellen welke elementen uit het fragment hen hebben geïnspireerd. Toon ten slotte de echte kaft en vergelijk deze met de tekeningen van de kinderen.

Zorg dat elk jurylid een boek heeft en blader samen door het boek. Bekijk de illustraties.

- Wat verrast je als je de echte kaft ziet?
- Wat trekt meteen je aandacht?
- Wat vertelt de titel je? (Viti zal een tocht maken langs een vuurtorenpad)
- Wie zijn de auteur en illustrator van het boek? (te vinden op de voorlaatste pagina)
- Wat is het verschil tussen een auteur en een illustrator?
- Wat valt je op aan de illustraties? (veel blauwtinten, kleine personages in een grote zee, gele of oranje accenten ...)
- Wat maakt je nieuwsgierig naar het verhaal?
- Welke illustraties spreken jou het meest aan? Vertel eens.
- Wat denk je dat de illustrator ons wil laten zien of voelen? (de zee is belangrijk: ze wil ons waarschijnlijk het avontuurlijke en mysterieuze karakter van het verhaal laten voelen)

Personage, hoofdpersonage en thema

Materiaal

- één post-it per jurylid

- Wie denk je dat het hoofdpersonage is?
- Welke aanwijzingen helpen je daarbij? (titel, kaft, voorgelezen fragment)
- Kan je op de achterflap achterhalen welke personages nog belangrijk zullen zijn in het verhaal? (mama, opa, papa, wankel wandelaars, eendenmosselvissers, Vuurtorenvrouw, Golfje)

- Als je de kaft bekijkt, welke drie woorden passen volgens jou bij dit verhaal? Noteer deze op een post-it en kleef ze aan de binnenkant vooraan in het boek.
  - Welke thema's herken je al op de kaft en illustraties? (avontuur, zoektocht, de zee ...)
- Opmerking: Kom na het lezen van het boek terug op deze vragen (zie 'Na het lezen').

2

TIJDENS HET LEZEN

Nieuwe uitdrukkingen

In het boek staat heel wat figuurlijk taalgebruik. Verken samen met de kinderen het verschil tussen letterlijk en figuurlijk taalgebruik aan de hand van twee voorbeelden uit het boek.

p.14: "Hij hakt een citroen in partjes." (L)

- Wat zie je voor je bij deze zin? Wat gebeurt er in deze zin?
- Wat zou je tekenen bij deze zin?

p.15: "Ons geheugen is een zeef, maar alleen het zand valt erdoor, de mooiste schelpen en stenen blijven liggen." (F)

- Welk beeld krijg je in je hoofd als je deze zin leest?
- Wat maakt deze zin anders dan de eerste?
- Wat zou je tekenen bij deze zin?
- Wat gebeurt er als je deze zin letterlijk neemt?
- Waarom denk je dat de auteur het geheugen met een zeef vergelijkt? (ze gebruikt een beeld om uit te leggen dat we soms herinneringen [zand] vergeten terwijl belangrijke herinneringen [schelpen en stenen] blijven hangen)

Een doordenker, p.82: "De wind blaast de huid op zijn armen tot kippenvel, maar vanbinnen voelt hij zich warm."

- Vraag de kinderen of ze zelf ook figuurlijk taalgebruik kennen zoals uitdrukkingen of zegswijzen.
- Laat hen tijdens het lezen op zoek gaan naar figuurlijk taalgebruik. Dit kan ook een opdracht zijn tegen een volgende bijeenkomst.

Wat hoort bij elkaar?

Materiaal

- uitgeknipte zinnen (zie bijlage 1a)
- sorteerblad (zie bijlage 1b)

Geef de juryleden de kaartjes uit bijlage 1a met zinnen uit het boek. Laat hen per duo overleggen of het over letterlijk of figuurlijk taalgebruik gaat door de kaartjes te ordenen op het grote sorteerblad. Bespreek nadien de antwoorden in groep.

Herinneringen en rouw

Bespreek met de juryleden dat figuurlijk taalgebruik in dit verhaal vaak verbonden is met herinneringen en rouw. De auteur gebruikt beelden om gevoelens te beschrijven die moeilijk direct onder woorden te brengen zijn. Ook Viti zijn tocht langs het vuurtorenpad kan gezien worden als een symbolische reis: terwijl hij op zoek gaat om een nieuwe ring te kopen, leert hij onderweg vooral omgaan met het verlies van zijn vader.

—Neem de strookjes van het sorteerblad met figuurlijk taalgebruik erbij en zoek welke uitspraken volgens jou iets vertellen over verdriet, herinneringen of rouw.

- “De gedachte aan hem komt als eb en vloed.”
- “De tranen van de vissers stromen als riviertjes over hun wangen.”
- “Het breekt mijn hart.”
- “Tot de zee ons scheidt.”

→ Wat leren deze figuurlijke uitspraken ons over hoe mensen omgaan met verdriet en verlies? (herinneringen komen en gaan, anderen kunnen helpen bij het verlies ...)

—Ga tijdens het lezen op zoek naar de mooiste zin of illustratie die volgens jou iets vertelt over verlies, herinneringen of rouw.

3

NA HET LEZEN

Personage, hoofdpersonage en thema

Keer aan het einde van het boek terug naar de vragen die je vooraf stelde over het hoofdpersonage en de belangrijke personages. Het doel van dit gesprek is niet om een juist antwoord te vinden, maar om de kinderen te laten nadenken over thema's als rouw en verlies. Waar de kinderen vooraf vooral uitspraken deden op basis van de kaft en illustraties, kunnen ze dit nu onderbouwen met concrete gebeurtenissen uit het verhaal. Stimuleer hen om verder te kijken dan de avontuurlijke reis van Viti en samen te ontdekken hoe de verschillende personages helpen omgaan met het verlies van Viti zijn papa.

- Welke drie woorden had je voor het lezen gekozen? Bekijk je post-it even. Passen die nog steeds bij het verhaal? Waarom wel of niet?
- Eerst dachten we dat de zee en avontuur centraal stond in dit verhaal. Waarover gaat het boek volgens jou echt? (verlies, rouw, herinneringen over zijn vader ...)
- Wat betekent het verlies van Viti zijn vader voor hem en zijn moeder? (een leegte, de ring als herinnering ...)
- Hoe speelden de ontmoetingen met de andere personages een belangrijke rol in Viti's verhaal? (steun, verhalen over zijn vader, goede raad ...)
- Heb je Viti zien veranderen in het verhaal? Leg uit.
- Welke ontmoeting heeft volgens jou de grootste invloed op Viti? Waarom?
- Wat leert Viti uiteindelijk over herinneringen aan iemand die gestorven is?

Creatieve verwerking

Een echte natuuronderzoeker

Materiaal

- dierenclassificatie (zie bijlage 2)
- schrijfmateriaal
- grote flap

Voor onderstaande opdracht kan je enkele boeiende websites laten raadplegen of informatieve boeken over de dierenwereld klaarleggen. Denk aan <https://www.natuurpunt.be/soorten/> of <https://www.bioleren.be/> en <https://www.rangerclub.be/nl/dieren>.

Tijdens zijn tocht ontmoet Viti allerlei dieren van de kust en de zee. Zijn opa kent er ook heel wat. We onderzoeken deze dieren verder zoals een echte natuuronderzoeker. Daag de juryleden uit om binnen drie minuten zoveel mogelijk dieren uit het boek te zoeken en deze te noteren op een grote flap. Motiveer de groep om dit samen te doen. Na drie minuten stop je de tijd en bekijk je samen de flap. Kunnen de juryleden achterhalen tot welke groep de dieren behoren? Overloop vervolgens samen het schema van de dierenclassificatie. Er staan dieren op vermeld die in het boek voorkomen of in en rond de Noordzee leven.

Mogelijk antwoord:

- Meeuw → gewerveld → warmbloedig → vogel
- Sardien → gewerveld → koudbloedig → vis

Raad mijn dier

Materiaal

- dierenclassificatie (zie bijlage 2)
- post-its
- doosje

Geef elk jurylid een post-it en laat daarop een dier noteren dat voorkomt in het boek of leeft rond de Noordzee. Hiervoor kan je bijlage 2 gebruiken. Verzamel alle briefjes in een doosje. Laat vervolgens ieder om de beurt een briefje trekken en op zijn of haar voorhoofd kleven, zonder het zelf te lezen. Moedig de juryleden aan om eerst vragen te stellen over de classificatie van hun dier zoals:

- Ben ik een gewerveld dier?
- Kan ik vliegen?
- Ben ik koudbloedig?
- Heb ik zes poten?

Zet de juryleden in een kring. Het jongste jurylid begint en stelt één ja/nee-vraag aan de groep. Nadat de vraag is beantwoord, gaat de beurt naar de speler links van hem of haar. Elke speler mag per beurt slechts één vraag stellen. Tijdens zijn of haar beurt mag een speler ook proberen te raden welk dier op het briefje staat. Wie als eerste het juiste dier raadt, wint het spel.

Materiaal

- estafette (zie bijlage 3)
- uitgeknipte zinnen (zie bijlage 1a)
- sorteerblad (zie bijlage 1b) – print dit op A3
- een kegel of duidelijk startpunt

Pak het wat actiever aan als je er de ruimte voor hebt. Verdeel de juryleden in groepjes van een viertal leden en laat ze in een rij staan zoals bij een estafette. Geef elk groepje alle kaartjes. Aan de overkant van de ruimte ligt voor elk groepje een groot sorteerblad. Op jouw teken loopt om de beurt één persoon. Als een jurylid terugkomt, tikt die de volgende persoon van de rij aan. Er wordt gelopen tot alle kaartjes gesorteerd zijn.

— Jurylid 1: Loop naar het sorteerblad met één kaartje en leg het bij 'letterlijk' of 'figuurlijk'.

— Jurylid 2: Loop, zonder kaartje, en ga controleren of het eerste kaartje juist ligt. Verleggen mag.

— Jurylid 3: Loop met een volgend kaartje en leg het bij 'letterlijk' of 'figuurlijk'.

— Jurylid 4: Loop, zonder kaartje, en ga controleren of het tweede kaartje juist ligt. Verleggen mag.

Let erop dat iedereen op zijn beurt wacht en de regels volgt. Moedig de kinderen aan om eerlijk te spelen en vriendelijk met elkaar om te gaan. Laat hen elkaar helpen en aanmoedigen. Herinner de juryleden eraan dat meedoen belangrijker is dan winnen. Geef ook ruimte om kort uit te leggen waarom een kaartje op een bepaalde plaats hoort.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Vandaag houd ik mijn spreekbeurt over de anaconda / Bibi Dumon Tak en Annemarie Van Haeringen (ill.) (Querido, 2022) (informatief, dieren)
<https://www.boekenzoeker.be/vandaag-houd-ik-mijn-spreekbeurt-over-de-anaconda>
- De blauwe vinvis / Jenni Desmond, Jesse Goossens (vert.) (Lemniscaat, 2015) (informatief)
<https://www.boekenzoeker.be/de-blauwe-vinvis>
- Kunnen we de tijger redden? / Martin Jenkins en Vicky White (ill.) (Gottmer, 2011) (informatief)
<https://www.boekenzoeker.be/kunnen-we-de-tijger-redden>
- Haaientanden / Anna Woltz (Querido, 2022) (gevoelens, omgaan met moeilijke situaties, aan zee)
<https://www.boekenzoeker.be/haaientanden>
- De bedreigde schildpad / Hannah Gold en Levi Pinfold (ill.), Sandra C. Hessels (vert.) (Vlt, 2024) (bedreigde dieren, aan zee)
<https://www.boekenzoeker.be/de-bedreigde-schildpad>

Andere boeken van Charlotte Severeys vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Charlotte%20Severeys>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de makers':

- <https://www.auteurslezingen.be/lore-mutsaers>
- <https://www.charlottesevereys.com>
- <https://www.iedereenleest.be/reeks/het-atelier-van-charlotte-severeys>

TIP: Via de website van de uitgeverij kan je heel wat extra lestips en inspirerende werkvormen vinden rond het boek (<https://eenhoorn.be/lestips/>). In de bijhorende lesfiche wordt ook aandacht besteed aan rouw en verlies; wat belangrijke thema's zijn in het verhaal.

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Taalsysteem en taalgebruik – Woordenschat – 1.4.3: De leerlingen kennen figuurlijk taalgebruik.
- Nederlands – Literatuur – Interactie met literatuur – 1.5.1: De leerlingen kennen personage, hoofdpersonage, thema.
- Wetenschap en techniek – Organismen – Classificatie van organismen – 3.1.2: De leerlingen kennen de classificatie van organismen.
- Lichamelijk opvoeding – Zelfconcept en interactie in groep – 7.2.3: De leerlingen kunnen deelnemen aan teamgericht spel.
- Lichamelijk opvoeding – Zelfconcept en interactie in groep – 7.2.4: De leerlingen kunnen eerlijk en sportief gedrag tonen tijdens een spel of wedstrijdvorm.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Joke Gevaert, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1A

Uitgeknipte zinnen

Links: figuurlijk; rechts: letterlijk

“We zijn op weg naar het einde van de wereld.” p.32

“Je bent niet goed wijs.” p.35

“De gedachte aan hem komt als eb en vloed.” p.39

“De tranen van de vissers stromen als riviertjes over hun wangen.” p.39

“Je bent echt om op te eten.” p.49

“Ik weet wel dat er bij mij een schroefje loszit.” p.55

“Ik voel me prima in mijn vel.” p.56

“Plots zinkt de moed hem in zijn schoenen.” p.61

“Straks ben je zo rijk als de zee diep is.” p.61

“Het breekt mijn hart.” p.62

“Tot de zee ons scheidt.” p.63

“Hij rommelt in de bak met tomaten.” p.9

“Viti knijpt in opa’s grote vissershand.” p.20

“Het schemert nog als Viti wakker wordt.” p.26

“De oude visser legt een hand op zijn hart.” p.39

“Aan de andere kant van de baai ziet hij de vuurtoren liggen op een landtong in de zee.” p.42

“De vuurtoren staat op het puntje van een klif.” p.52

“Hij likt de verf van zijn vinger.” p.55

“Als Viti zijn ogen opent, kijkt hij recht in het donkere oog van de blauwe vinvis.” p.73

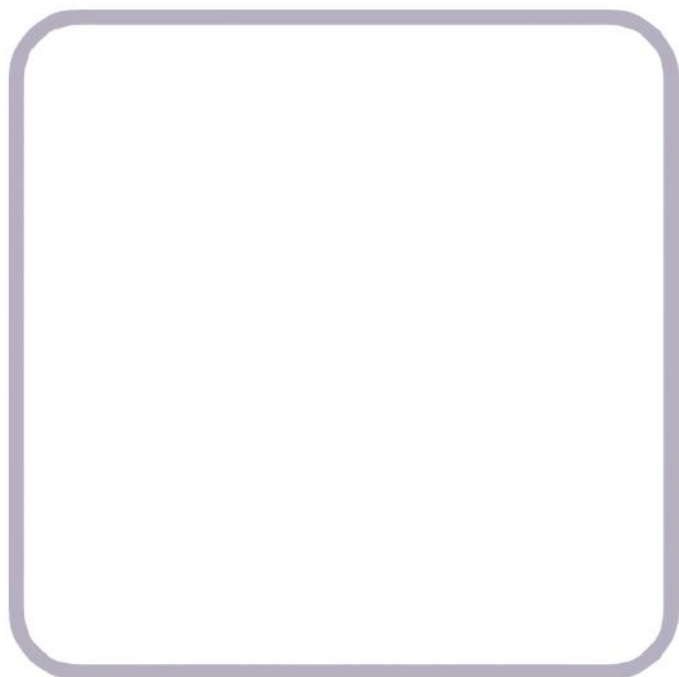
“De rimpeling in het water wordt weer groter.” p.75

“Hij loopt de branding in.” p.82

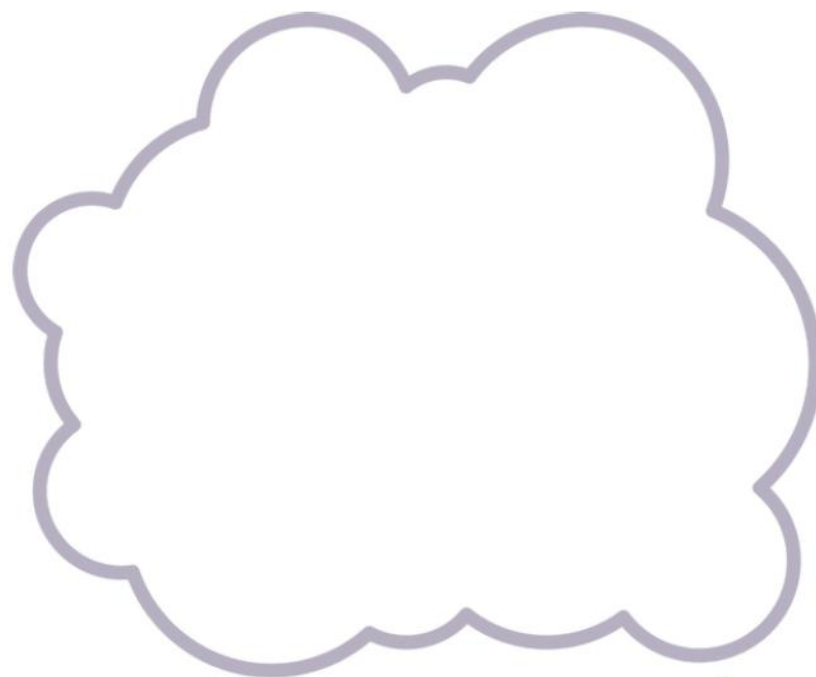
“Mama knijpt haar ogen dicht.” p.83

BIJLAGE 1B

Sorteerblad

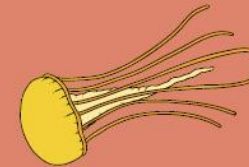
LETTERLIJK

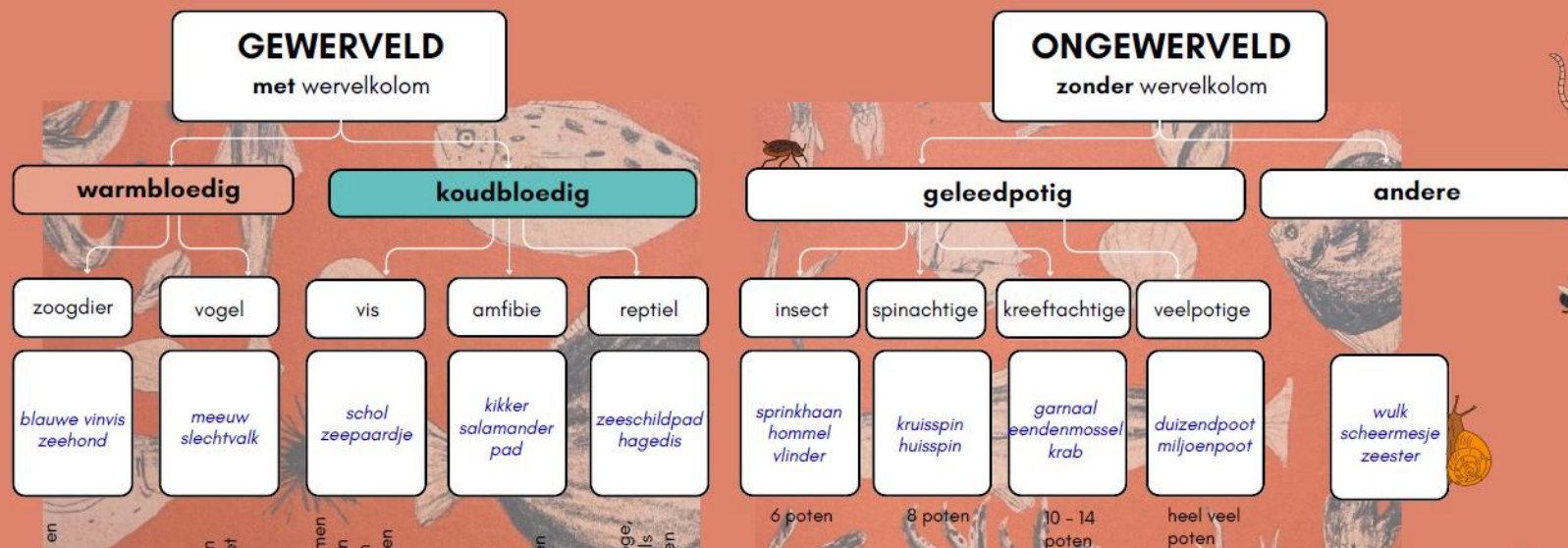
FIGUURLIJK

BIJLAGE 2

DIEREN – FAUNA

Dieren delen we in verschillende groepen in.
Zo kunnen we dieren gemakkelijker herkennen en vergelijken.

Zoogdieren hebben haar of bont en kunnen melk produceren om hun jongen te voeden.

Vogels zijn dieren met veren, vleugels en een snavel. Ze leggen eieren en zijn de enige dieren met veren.

Vissen leven in het water en ademen door hun kieuwen. Ze hebben een schubbe huid en vinnen die hen helpen te zwemmen. Vissen leggen eieren in het water.

Amfibieën beginnen hun leven in het water, waar ze uit een ei komen, en groeien daarna uit tot volwassenen die lucht kunnen inademen. De meeste hebben een zachte, gladde huid waar ze doorheen kunnen ademen.

Reptielen zijn dieren met een droge, schubbe huid, klauwen of nagels aan hun tenen en ze leggen eieren op het land.

Er zijn heel veel verschillende soorten ongewervelde dieren. Sommige hebben een schelp om hun zachte lichaam te beschermen, zoals een slak. Andere hebben een hard laagje aan de buitenkant van hun lichaam, zoals een mier of krab.

BIJLAGE 3

ESTAFETTE: LETTERLIJK OF FIGUURLIJK?

We verdelen de juryleden in groepjes van 4. Elk groepje staat in een rij (estafette). Elk groepje krijgt alle kaartjes. Aan de overkant van de ruimte ligt hun sorteerblad. Op jouw teken loopt om de beurt één persoon. Als iemand terug is, tikt die de volgende aan. We lopen door tot alle kaartjes gesorteerd zijn!

GROEP 1

START

- 1 Jurylid 1:**
Loop naar het sorteerblad met één kaartje en leg het bij 'letterlijk' of 'figuurlijk'.

- 2 Jurylid 2:**
Loop, zonder kaartje, en ga controleren of het eerste kaartje juist ligt. Verleggen mag.

- 3 Jurylid 3:**
Loop met een volgend kaartje en leg het bij 'letterlijk' of 'figuurlijk'.

- 4 Jurylid 4:**
Loop, zonder kaartje, en ga controleren of het tweede kaartje juist ligt. Verleggen mag.

GROEP 2

START

Eén voor één lopen we heen en weer.
Samen werken we zorgvuldig en controleren we elkaar.
Zo krijgen we alle kaartjes op de juiste plaats!

GROEP 1 – SORTEERBLAD

LETTERLIJK	FIGUURLIJK

GROEP 2 – SORTEERBLAD

LETTERLIJK	FIGUURLIJK

DOORLOPEN
TOT ALLE KAARTJES
GESORTEERD ZIJN!

